

Automobilová pojistka – historie a současnost (6. část)

Pojistka torpedo postupně opouští trh

Ačkoliv pojistka typu Torpedo měla velký vliv na vývoj a jištění elektrických okruhů v dopravní technice, přispěla významně ke zvýšení bezpečnosti provozu na silnicích, musela přenechat svoji pozici progresivnějším typům pojistek včetně nových typů pojistkových skříní. „Král je mrtev, ať žije král“!

Důvodů pro nová technická řešení konstrukce pojistek bylo hned několik. Stávající konstrukce keramického tělesa pojistky a jejich koncovek nevyhovovala plně požadavkům průmyslu. Neznačkoví výrobci pojistek nedodržovali plně tolerance velikosti nejen keramického tělesa, ale i celé pojistky. To způsobovalo, že konektory v pojistkové skříni byly při výměnách již nepružné, nezajišťovaly dostatečný přenos energie. Kromě toho kalibrace pojistky vyráběná ze čtyř dílů byla často nedostatečná a neodpovídala požadavkům na bezpečné jištění násobných elektrických okruhů ve vozidle. Z tohoto důvodu se dnes již pojistky torpedo nevyrábějí z keramiky. Keramické těleso vystřídal nehořlavý plast. Patice pojistky včetně tavné části jsou vyrobeny z jednoho kusu předem kalibrovaného materiálu. S ohledem na konstrukci starších vozidel proto musíme být velmi opatrní při výběru a nákupu pojistky. Je vhodné se předem informovat o tom, od jakého výrobce pojistka pochází. Kvalitní výrobci, kteří garantují kalibraci, uvádějí své logo na tělesu pojistky a jejich výrobky garantují kvalitu včasného prohoření tavného pásku, avšak nezodpovídají za stav kontaktů a celé pojistkové skříňky. Současná tělesa pojistek jsou barevně od-

lišena dle mezinárodních norem, dle hodnoty ampéráže pojistky, snižuje se tím i možnost omylu výměny pojistky s jiným ampérovým zatížením.

Zvýšené požadavky na vyšší počet jištěných obvodů ve vozidle, stejně tak jako nároky na miniaturizaci dílů a zastavěného prostoru ve vozidle, exaktně přesná doba prohoření pojistky při proudovém přetížení, zvýšené protipožární požadavky na bezpečnost provozu, zjednodušená servisní obsluha, vyšší nároky na stabilitu pojistky a jejího proudového zatížení a vyšší nároky na odvod tepla při proudovém zatížení včetně ekonomických nákladů na výrobu pojistky vedly konstruktéry k vývoji nového a progresivnějšího typu pojistek, které by odpovídaly novým trendům 70. let minulého století.

Při současném stáří vozového parku u nás (dle oficiálních statistik registrací vozidel v ČR), který přesahuje více než čtrnáct let, lze odhadem usuzovat, že jistě přes polovinu našeho vozového parku osobních, užitkových a nákladních vozidel, autobusů a speciální techniky je vybaveno pojistkami typu Torpedo.

S ohledem na tuto skutečnost, stáří elektroinstalací ve vozidlech včetně pojistkových skříněk je proto na místě věnovat tomuto problému zvýšenou pozornost. Ostatně v dalších dílech našeho seriálu uvedeme i konkrétní statistiky zahoření vozidel díky vadné elektroinstalaci a pojistkám.

text a foto khi